

ABONAMENT:

Pe an 6 cor.; pe $\frac{1}{2}$ an 3 cor.

Pentru economii numai 4 cor. pe an.

Pentru România pe an 15 Lei.

Manuscripte nu se redau.

INSERTIUNI:

se socotesc după tariful cu
prețuri foarte moderate.

Abonamentele se plătesc înainte.

Apare în fiecare Sâmbătă.

LIBERTATEA

Muncește și luptă, și vei fi recunoscut!

Indată după întieile două zile ale
alegerilor, ziarul maghiar „Budapesti Hirlap“, scria în fruntea
numărului său 120 :

„*Naționalitățile*“. Din punctul de
vedere al politice naționale maghiare,
e din seamă afară vrednic de luare
aminte și instructiv **acel rezultat bă-
tător la ochi de slab**, care a ur-
mat după încordarea puterilor politi-
cilor naționaliști în alegerile desfășu-
rate. Nici când alegeri mai libere și
mai fără amestec din partea admi-
nistrației, ca acestea n'au fost. (Nu!
Dovadă Boroșineul, Dobra, Caransebe-
șul, Timișul întreg, Bihorul întreg,
Cehul și zeci și zeci de alte cercuri!
Red. „Lib.“). Ba din multe părți să
aude plngerea, că administrația,
ca pretină a sistemului vechiu, în mai
multe locuri a fost favoritoare națio-
nalităților. (Cum să nu! R. „Lib.“)
Iar naționalitățile nici când nu au
pășit așa cu toată puterea, cu ținere la
olaltă și pregătire în acțiunea politi-
că, ca în aceste alegeri. E de înțeles
deci grija ce o avea opinia publică
maghiară, că în dieta viitoare va fi
și un puternic partid de naționalități,
a cărui greutate în anumite impregiu-
rări ale luptelor parlamentare, poate
să cadă hotărîtor!

„Cu atât mai mare și mai plăcută
ne e surprinderea, pe care ni-a făcut-o
succesul relativ puțin al încordării
politicilor naționaliști, succes, care cu
o calificare un pic mai aspră, l'ai
putea numi chiar eşec (bancrot).

„N'au fost în stare (candidații națio-
naliști) să cucerească nici a treia
parte din cercurile ce cad pe pământ
locuit de naționalități. N'au avut nici
o alegere cu aclamațiune (deși noi
Români am, avut 3: la Baia-de-Criș,
Orăștie și Arpaș).

„Și mai ia în samă, că numărul
lor, cîți or fi, să împarte între 4 națio-
nalități: Sași, Români, Slovaci și
Sirbi, cari până trebuie să zică nu,
poate că să înțeleg, dar' n'endată ce
trebuie să pornească la lucruri pozitive,
trebuie să se rupă în patru părți“...

Și așa mai depere vorbește
despre Români și ceilalți nemaghiari
foarte de-a călare, vrînd să
dovedească aceea, că nici în samă
nu trebuie luați!...

Cine nu cunoaște acest glas
plin de îngîmfare și venin? Cine
nu știe că, mai ales în vremea
pasivității, ani și ani de zile zia-
rele maghiare, când scriau despre
noi neamurile nemaghiare, în alt
ton mai cinstit nici cînd nu
scriau, decît așa desprețindu-ne
ca pe niște nevrîstnici ori nepu-
tincioși?

Dar' abia trecură alegerile și
ieși la iveală că Români și-au
scos 15 deputați și vor mai scoate
2 ori 3, Slovaci 8 și vor mai
scoate și ei 1—2, iar' Sirbii 4, —
fiind astfel deja acum 27 și vor
fi cel puțin 30., și abia veni știrea
(pe care o dăm pe larg mai în
jos), că deputații Slovaci au și
ținut o consfătuire în care au ho-
tărît intrarea cu toții în **clubul
parlamentar naționalist**, alături cu

Români și Sirbi, — și deja în
numărul său dela 8 Mai, același
„Budapesti Hirlap“ scrie de
tot altfel! Iată cum:

„Deputații Sirbi, Slovaci și Ro-
mâni, — zice el — să vor constitui în
noua dietă în **partid politic comun**
(împreună).

„Unitatea partidului lor a fost de
fost și în dieta trecută, dar' numai
„ideală“, căci altfel „alianța“ o for-
mau numai deputații români și nu-
mai un Slovac era între ei.

„Acum însă au sporit, în afară de
Români, și Slovaci, și, ca prin
anii șasezeci (1860, cînd iar' să des-
lănțuiseră grele lupte naționale), au
intrat în dietă și deputați naționali
Sirbi.

„**Ca număr, noul partid națio-
nalist e destul de însemnat,
ca de el să se țină samă!**

„Naționaliștii au mare nădejde, că
partidele majorității din dietă, îi vor
recunoaște ca **partid politic orga-
nizat**, și le vor asigura loc în comi-
siile dietei și în corpul notariilor
dietei, și, ceea-ce pentru ei e mai
însemnat: în **delegațiuni** (dieta Impă-
răției, în care merg cîte 120 deputați
din dieta din Pesta și tot atîta din
cea din Viena)“

Care va să zică același ziar
care ieri ne tracta încă așa de-a
grozavul, — la o săptămînă e
silit să recunoască, că nu să
mai poate trece așa ușor
peste naționalități, că ele
s'au dovedit, prin lupta acestor
alegeri, a fi chiar în față o pu-
tere, și să vor dovedi de atari și
în dieta însăși.

Aceasta este mîngăerea no-
astră după oboselile luptelor prin
cari trecurăm. Și mai avem o
mîngăere: nădejdea bine înteme-
iată, că în viitor și mai multe
cercuri vom cuceri și mîndră no-
astră ceată din dieta țării va tot
spori, și aduce-va D-zeu zilele,
cînd ea acolo să tragă așa de
mult în cumpănă, încît la facerea
legilor, samă să se țină de ea și
de dorințele popoarelor ce acolo
au trimis pe deputații din ea!

Pentru a ajunge însă la acest
viitor mai bun, Române, Slovace
și Sirbule: **Muncește și luptă!**

Comitate brave.

Comitatele *Caras-Severin*, *Arad* și
al *Hunedorei* trebuie să le scoatem la
iveală cu laudă între celelalte comi-
tate românești. Căci în acestea popo-
rul român s'a dovedit mai plin de suflet
național, mai la culmea chemării sale.

Comitatul *Caras-Severin* a dat
în aceste alegeri 4 deputați națio-
nali români, și abia în două cer-
curi a mai biruit om de-al stăpîni:
la Făget și la Caransebeș. Acest din
urmă de nu era de naștere Român
cădea și el. Și va cădea la sigur în
viitor, cu cel dela Făget cu tot!

Comitatul *Aradului* a dat alți 4
deputați naționali români, și în un cerc
biruință străinului (la Boroșineu) e o
biruință plină de sînge, care însă nu
va mai fi.

Comitatul *Hunedorei* a dat 3

deputați naționali. Socotim aci și
Dobra unde candidatul nostru a fost
de fapt ales, numai prin blăstămăție
nu i-s'a dat mandatul la mînă!, deci
jumătate din mandate au fost
zmulse din minile străine.

Aceste 3 comitate au dat singure
11 deputați, — față de celelalte comi-
tate, cari împreună au dat ceialalți
cinci.

Laudă vouă bravi Români din
aceste comitate!

Cercetare la Dobra.

Revoltați până în adîncul su-
fletului lor de ne-mai pomenitul
fel de volnicie, pe care citeva ca-
pete viclene și pline de cea mai
urită **pizmă**, au pus-o la cale la
Dobra, — fruntașii nostri cari fu-
seseră martori alegerii și bunei ordi-
ni de acolo, au dat mai multe
arățări contra celor păcătoși. O ară-
tare la ministru, alta la comitat,
alta pe cale judecătorească pen-
tru pagubele pînchinate candidatu-
lui nostru prin zădărnicierea fără
cauză a alegerii, — și altele.

Iată arătarea ce s'a trimis
chiar prin telegraf în cea dintîi zi
după alegere, la ministru de in-
terne:

Ministrului de interne

în Budapesta.

La alegerea dela Dobra gendarme-
ria a atacat, fără nici o pricină, pe
alegătorii nostri, după-ce fusese pusă
oara de încheere a alegerii, **ca prin
asta președintele de alegere să capete
pretext** (apucătură) **de a intrerupe ale-
gerea**.

După cum reese din impre-
jurări, **președintele și ajutorul său, în-
țeleși cu locotenentul de gendarmi
Gencsy dela Deva, au pus ei înșiși la
cale scandalul!**

Cerem cercetare grabnică
și procedură disciplinară con-
tra tuturor vinovaților.

Pentru alegerea cea nouă, cerem
altă comisie, compusă din oameni ne-
partinitori, — altfel nu răspundem de
urmări!

Pentru conducerea cercetării ce-
rem trimis din centru!

Dr. Justin Pop,
Dr. Victor Bontescu,
Dr. St. Rozvan.

*

În urma acestei arătări, să vede
că și ministru a îndrumat pe cei dela
comitat a face o cercetare cinstită în
cauză, — căci comisia centrală a co-
mitatului s'a intrunit încă Marți în
8 Maiu și a ținut ședință, și în această
ședință a hotărît cu unanimitate **cea
mai aspră cercetare premergătoare cer-
cetării disciplinare în contra președin-
telui: popa papistaș din Dobra și a
soților săi Dr. Halász și a gendarmilor.**

Cercetarea o conduce o comi-
sie a comitatului administrativ
comitatens!

Dela descoperirile acestei cerce-
tări atîrnă, că va mai fi încredințat
nevrednicului popă și veninosului său
soț, postul de onoare ca președinte,
ori va fi dat în laturi, precum să și
cuvine!

Avem cea mai bună nădejde că
cercetarea va scoate vinovați pe
nevrednicii conducători ai acelei ale-
geri, și apoi va urma răsplata ce li-să
cuvine!

Căci și Dzeu și oamenii trebuie
să-i pedepsească pentru veninoasa
lor „faptă“ care e de-opotrivă cu o
crimă cît de mare!

Grijiți de liste,

căci cei-ce întră acum în liste, rămîn cu
dreptul de alegător cel puțin 10 ani, ori
chiar vieța întreagă!

În valma încordatelor lupte
de alegeri, multora le va fi scă-
pat din vedere grija ce ar fi
trebut să o pună și de data
asta pe **rectificarea listelor electro-
rale**.

Noi am stăruit de cu vreme
asupra acestui lucru. Încă în
numărul 13 dela 8 April n. al
„*Libertății*“ am rugat pe cei
chemați, a vedea de liste, că
din 15 April până în 1 Maiu
comisiile adună prin sate nume
comisiile alegătorilor. S'a pus acolo
și aceea, că listele stabilite așa
provizor de comisiile adună-
toare, să pun spre vedere publică
la notari (pentru cerc ori pen-
tru comuna mare). Le poate
vedea ori-cine. Trebuie să fie
o listă a celor luați în listă și
alta a celor ce au fost lăsați
afară din lista anului de acum.

Și cel-ce vede că **nu e luat**
în listă, **deși ar avea drept să fie**,
precum și cel-ce vede că, deși
fusese în lista de âst-an și n'a
perdut din dreptul său, totuși
e șters și pus între cei scoși,
— **aceștia toți să dea re-
curs grabnic contra ne-
luării ori ștergerii lor,**
dovedind în recurs (reclama-
ție) că au încă dreptul de a fi
și ei în listă.

**Aceste reclamări (recursuri) să
primesc însă, tot la notariat, numai
până în 15 Maiu n.** Deci nu e
mult timp de gîndit. Cei-ce nu
s'au interesat însă, să grăbească
a merge și a lua privire în
listă la notariate, și a da grabnic
recursurile de lipsă.

Tot în lista pusă spre ve-
dere la notariate, să vede dacă
au fost luați pe nedrept astfel
de oameni, cari n'au darea de
lipsă nici alte cerințe ale legii.
Că s'au luat toți sarahoi străini,
scriitorii veniți numai de curînd
fără a fi de doi ani locuitori în
cerc, fără școlile cerute ôri da-
rea de lipsă.

Contra luării atăror **fleacuri de
oameni**, are drept ori-care ale-
gător din cerc a da recurs ori-
unde în cercul lui, — tot
până în 15 Maiu.

Români unde bagă de samă
atari pișcherii ale administra-
ției, — să dea recursuri zdra-
vene, dovedite, pentru ca lis-
tele să ajungă curate, drepte!

De ce?

Iaca de ce stăruim și azi
așa tare pentru acest lucru:

După toate socotelile, gu-
vernul de acum avînd să
schimbe legea electorală, va
face această schimbare în firul
anului viitor.

Legea nouă poate că va lega
dreptul de alegător de aceea,
că să știi ceti și scrie!

Dar' toate legile cari fac

așa mari schimbări în dreptu-
rile vechi ale cetățenilor, lasă
și o stare de trecere, zicînd:
asta o cerem dela aceia
cari **de aci încolo vor cere să
aibă acest drept, aceia însă
care după legea veche au avut dreptul
pe care noi îl schimbăm, aceia
rămîn să-l aibă și mai
departe cît trăsesc ei!**

Așa va fi și cu legea des-
pre dreptul de alegător. Dacă
legea cea nouă îl leagă de ceti
și scris, asta va obliga nu-
mai pe cei-ce de nou vor cere
să fie luați în listă, — **aceia însă
cari în anul schimbării legii vor fi
găsiți că au fost în listele de ale-
gători, aceia ôri vor ști
ceti ori nu, vor rămînea cu
dreptul pe toată viața lor!** Așa a
fost și cînd s'a făcut legea asta
ce-i azi. Aceia cari după legile
nemeșeti avuseră dreptul pe
vremea cînd s'a adus legea,
au rămas cu el și îl au unii
(puțini) până azi, deși nu au
darea cerută de lege, dar' au
»dreptul vechiu«.

Iaca de ce e de tare mare
însămnătate lista ce să face
âst-an pentru anul viitor!

Și iaca de ce strigăm tu-
tutor celor buni și harnici: gră-
biți a vă uita în listele puse
la cancelaria notariilor și de
vedeți nedrepte rămîni din
ele, ori nedrepte luări în ele
— fugiți la avocații români
cei mai apropiați, și dați recla-
mațiile de lipsă. Un recurs să
poate face și pentru mai mulți
din un sat, nu e nevoe fiecare
deosebit.

Domnii avocați vă vor
spune ce vă mai trebuie și vor
ajuta luptei. Timbre pe recurs
nu să pun, decîi spese nu-s.
Fiecare avocat român vă
face bucuros acest lucru chiar
fără nici o plată.

După 15 Maiu.

Fiind-că recursurile (reclamațiile)
să dau și ele tot la notariat, unde-s
și listele, ca să se alature la ele și
cu ele împreună să se trimită mai
departe la comitat, pentru îndreptare,
— apoi legea prescrie, că din 15 Maiu
listele să mai stee 10 zile, până în
25 Maiu, cu reclamări cu tot,
spre vederea ôri-cui, la notariat.

După 15 Maiu ai drept să mergi
să vezi ce recursuri s'au dat contra
listei, să vezi nu s'au dat de vre-un
răuvoitor recursuri mincinoase
contra oamenilor nostri, și din 15
până la 25 Maiu ai drept să înaintezi
„*Observări*“, adică lămuriri și răs-
punsuri, la recursurile ce să găsesc
date acolo.

În 25 Maiu apoi să trimiți listele,
împreună cu recursurile și observările
la acelea, la comitat, unde să cum-
pănesc împreună și să mai fac co-
recturile de lipsă în liste.

Lingă Cîsnădie, Maiu 1906.

Vineri în 4 Maiu n. s'a efectuit alegerea de deputat în cercul Cîsnădie, unde aproape jumătate dintre comunele, cari formează acest cerc, sunt comune curat românești. Sași au 320 voturi, Români 247.

De astădată au încercat și Români din acest cerc a eși din pasivitate și a-și pune și ei în candidație pe un Român, pe dl Valeriu Florianu, paroch în Racovița, cunoscut de toți în comitatul Sibiu ca mare luptător și apărător al bisericii, școalei și al națiunii românești. Toți cari sunt membri ai congregațiunii comitatului Sibiu, știu cu cită bărbăție să luptă în acea congregație pentru interesele comunelor românești.

Deși am știut cu toții că reușita candidatului nostru va fi de astădată cu neputință, totuși am voit să cunoaștem cine este cu națiunea și cine este contra ei, cine neghină și cine grâu. Și e bine, că ni-s'a dat prilegiul să ne cunoaștem.

Din aproape 247 alegători români, abia au venit vre-o 50, dintre cari numai 31 au fost conștii de chemarea lor și și-au dat votul pentru candidatul român; ceilalți, influențați de conducătorii lor, și-au dat votul pentru Sași; fără a cugeta la rușine! Dintre preoți afară de cei din Sadu și Bradu, nu s'a prezentat nici unul. Vrednici de laudă au fost Români din Sadu, Racovița și Bradu, cari cu toții s'au prezentat în cea mai frumoasă ordine și cu inima curată și-au dat votul pentru candidatul român! Alegătorii din Reșinari, 70—80, n'au venit; numai notarul și primarul, cari și-au dat votul pentru Sas, iar cei din comuna Vestem duși de notarul lor, Aurel Moga, și au dat și ei votul pentru Sas. Din Avrig nici unul nu s'a prezentat.

Deși am fost puțini, însuflețirea n'a lipsit dintre ai noștri. Iți era mai mare dragul să vezi grupulețul de Români, votind cu fața veselă și inimile pline de nădejdea viitorului, iar pe Sași îngrijiți de împrejurarea, că să poată întimpla, ca acum mai pe urmă să aleagă în acest cerc aproape românesc, deputat sășesc.

Puțini acum odată, dar am făcut încercarea de a intra și aici în activitate și recunoașterea trebuie să-i aducem candidatului nostru pentru curajul de a fi, care a încercat să bată la porțile cetății învechite a Sașilor, aducându-le aminte că și alte zori să pot răvărsa peste ei...

Dzeu ne ajute, ca în viitor să putem cuceri cu totul drepturile noastre firești!

D. din Carpați.

Dela Ighiu.

Valea-Ampoiului, Maiu 1906.

Alegerea dela Ighiu e o pagină frumoasă în istoria luptelor noastre naționale. Sămînța aruncată în adunările populare, au adus și în cercul Ighiu roadele dorite.

Deși s'a fost publicat în Ighiu cu doba, că în ziua alegerii să nu meargă la Ighiu decât numai alegătorii, — totuși popor mult până și din cele mai depărtate comune ale cercului, au alergat la Ighiu.

În ziua alegerii dimineața la 6 în comuna Șard (lingă Ighiu) s'a adunase atita lume de nu mai încăpeai pe strade. Tăbăriseră de prin comunele Cricău, Tibru, Bucerdeia și Criva, în fruntea cărora mergea părintele Muncuș din Cricău! Împreună cu cei din comunele de prin apropierea Murașului, așteptau să întimplă pe cei din Munții-Apuseni. Sosind bravii Buciumani, mulțimea a plecat spre Ighiu. Fruntea convoiului intrase în Ighiu și din Șard nu să mai gătau!

În Ighiu așteptau lagăr de soldați, gendarmi și husarii!

(Acl corespondentul nostru înșiră o mulțime de scene, cari toate arată că gendarmii și husarii au fost puși la cale în repețite rânduri să provoace poporul, s'a aflat chiar ofiter ce azvirla tare cuvinte foarte urite în fața poporului, au dat și navală asupra oamenilor, — dar poporul învâțat anume a să feri de scandale, — le-a ferit din cale și așa provocările n'au prins. Nu mai înșirăm aceste lucruri slabe. Știm la ce ne putem aștepta dela husari și gendarmi...)

La reușita de toți iubitelui nostru Dr. Vajda, nu numai inteligența română, carea bine a luptat, — ci poporul, poporul întreg, a înfruntat asupra

alegătorilor, ca să voteze după dorința întregului popor!

Din o comună de pe Ampoiu, au venit la Ighiu în ziua de alegeri vre-o 5—6 săteni, numai ca să vadă ei înșiși, că primarul lor cu cine va vota? — ca întorcându-să împreună acasă, încă pe drum să-i arate primarului cîntea ce o va vrednici. Primarul și-a făcut cu cînte datorința și oamenii l'au dus în cîntece și alaiu pîn' acasă! Nu ca primarul din Cricău, care să vede a fi uns cu atîtea unsori, înct nu cutează a merge să-și facă datorința alătura cu Români cei buni!

Nu pot să retac la acest loc rușinea ce o simțiau vre-o citiva buciumani din B-Poieni, cînd au văzut că din toate comunele preoții au mers în fruntea alegătorilor, — numai al lor, — care ar trebui să fie sentinela Buciumanilor, lipsea dela alegere!

În toate cercurile unde avem majoritate am fi învins și am învinge, dacă Români ar fi așa însuflețiți pentru cauza română, ca cei din cercul Ighiu azi, și dacă am avea conducători vrednici ca preoții din acest cerc: Iosif Gomboș din Abrud-sat, protop. Arion Popa, păr. Beșu din Zlagna; Totoian din Chișfalău; Bota din Șard; Sima din Cărpiniș, Muncuș din Cricău; Agħirbicean din B-Șasa; Andrea, Moldovan și alții; apoi advocații din Abrud și învățătorii, cari ca și preoții de astădată pe întrecute și-au făcut datorința! Onoare lor! și bucurie pentru poporul care e condus de dinșii!

Mindrii trebuie să fim toți Români din cercul Ighiu, că ne-am învrednicit a avea în casa țării ca trimis al nostru pe dl Dr. Al. de Vajda i. b.

Din alte cercuri.

În cercul Năsăudului lupta s'a dat între doi candidați români: Dr. Victor Onișor cu program național român și Ioan Ciocan cu program în afară de partid. De ambe părțile s'a desfășurat o mare lucrare, pentru cîștigarea mandatului. Ordinea era ținută de o companie de soldați și de gendarmieria. Oara de încheiere era 5 d. a. Lupta să înteeze la culme. Să daseră 729 voturi, din cari Onișor a obținut 365, iar Ciocan 364. La 5 d. a. însă Ciocan obțină o neînsemnată majoritate și fii declarat ales deputat al cercului Năsăud!

Din cercul Cristian. În 4 Maiu a fost alegerea de deputat dietal la Cristian. Conducătorii poporului nostru ce aveau lista alegătorilor, știu că reușita nu poate fi de data asta a noastră, fiind mai puțini alegători Români ca Sași și să îndoiu în a merge sau a nu merge la votare. Alegătorii însă, poporul în deosebi, a pretins cu tărie să meargă la luptă. Trăiesc toți încă din însuflețirea anului trecut și au cerut ca fostul deputat Dr. N. Comșa, să facă pregătiri.

Pentru Români din acest cerc alegerile pe acest timp sunt foarte neoroase. Partea cea mai mare din alegători sunt duși în străinătate, unde trăiesc din economia de vite și negot.

Cei duși au primit veste și foarte mulți din ei au alergat din România, din Dobrogea și din Basarabia chiar! Plecarea în ziua de alegere în masă mai mare s'a făcut din Săliște. Piața era plină de lume. Între urări de „să trăiască”, între veselie de cîntece, cu muzica în frunte convoiul să pornește spre Cristian. Acl toată ordinea. Alegerea decurge repede. Românași veseli în cîntece, și jocuri petrec timpul trecut. Pe la 3 oare rezultatul era știut. Am căzut cu 65 de voturi, dar nu fiindcă vre-unul din Români ar fi votat cu Sașii, ci fiindcă eram mai puțini. Români totuși sunt veseli și acum. În cîntece și urări de „să trăiască”, în lung șir, cu muzica în frunte plecăm tot veseli spre tabără și apoi spre Seliște. Era bătătoare la ochi răceala, mai bine zis lipsa de căldură a Sașilor care erau ca plouați, deși cîștigase lupta. Ori să gîndiau că astă învingere va fi cea din urmă pentru ei în cerc? Votul universal e pe cale, iar atunci Români sunt mulți! E și vremea ca: jos cu privilegiile nedrepte!

Cojoc.

La Ciacova!

Alegători Români din cercul Ciacova! În lupta înție ce a-ți dat în jurul steagului național, n'ați izbutit deplin, căci voturile s'au împărțit.

Acum sunteți de nou chemați la luptă. Și de data asta lupta va fi hotărîtoare: unul dintre cei doi candidați ce-și stau față 'n față, trebuie să iasă biruitor, iar' celalalt biruit.

Partidul nostru național român, încrezut în vrednicia Românilor din cercul Ciacovei și în faptul că ei la olaltă sunt cu mult mai mulți ca alegătorii de altă limbă, — a ridicat steagul național și în mijlocul acestui cerc, și a pus de purtător al lui, de stegar, pe vrednicul Român George Breban!

Deșteptați-vă, alegătorii români! Deșteptați-vă la frăție și la vrednicia de a fi buni luptători pentru a neamului cînte! Să nu să mai găsească între voi puui de om care să fie în stare a trece în altă tabără, ci toți unu ca unu să vă stringeți umăr la umăr pe lingă mîndrul nostru steag național, pe care nu în tină rușinat să-l lăsați, ci-sus filfăind biruitor neamului să-l atătați!

Alegători din cercul Ciacova! Să nu uitați nici pe o clipă de aceea, că azi voi singuri sunteți chemați a mîntui onoarea întreg comitatului Timiș!, căci acest comitat, așa de bogat în Români, a rămas napoi și nu ne-a dat nici un deputat național!

Incordați-vă acum voi toate puterile, ca macar la voi să fie ridicată o cetăție nebiruită naționalismului nostru și pe virful ei să puteți înfige steagul național biruitor, cum e înfipt în comitatele vecine: în al Aradului în 4 locuri, în al Caras-severinului în 4 locuri, în al Hunedoarei în 3, etc!

Alegători Ciacovani! Acum ori nici odată, fiți bravi, fiți cu inimi mari! Ori-ce ură, ori-ce supărare omenească și tracătoare, piară dîntre voi! Azi toți frați să fiți și fii credincioși micii-națiuni, pentru care să înfrunțați ori-ce ispită ori-ce primejdie!

Candidatul G. Breban e trimisul și chematul națiunii, e stegarul nostru al tuturor! Numai lui votul să-l dați și biruitor din luptă să-l scoateți, ca să fiți laudați de tot neamul!

Să trăiți! și să trăiască candidatul vostru G. Breban!

NOUTAȚI

Sfințirea catedralei din Sibiu. Acum. Duminică în 30 April v. (13 Maiu n.) Sibiu e locul unei mari îmbulzeli de Români: sunt mîile de credincioși ai bisericii române gr. or. cari grăbesc a lua parte la marile sărbări ale sfințirii celei mai frumoase biserici pe care o au azi Români din țările coroanei ungare: biserica catedrală din Sibiu. În aceste clipe de bucurie a celor în viață, cu pietate trebuie să ne aducem aminte de cei ce au făcut începutul care a dat celor de azi puțința de a avea marea sărbare: E fericitul întru Domnul Metropolit Andreiu Baron de Șaguna, care a pus temelii Fondului pentru catedrală, fond la care cel dintii a contribuit Maiestatea Sa pe atunci tinerul, azi încăruntul împărat și Rege Francisc Iosif cu 1000 galbeni, apoi Marele arhieru și toți cei din jurul său și așa s'a pus bun temelii fondului care a crescut mare sub arhierii următori, Ivacicovici și Miron Ro-

manul, — iar' I. P. S. Sa Metrop. Meșianu și sfinții săi de azi, l'au sporit prin prea frumoasa colectă mai nouă, și cu voință tare au pus apoi în lucrare însași zidirea catedralei.

Catedrala e o lucrare monumentală și poate fi fala tuturor Românilor, căci de e măreață ca zidire, e și mai măreață ca zugrăvire. Iar' zugrăvirea ei e săvîrșită de un Român greco-catolic, de marele măestru Oct. Smigelski.

Dzeu să trimită tot darul său bun peste toți cei-ce au ostenit și au jertfit, ca noi Români să avem azi un așa de frumos monument înălțat credinței în Dzeu a bunului nostru popor; celor răposați să le dea lina sa pace, — pe cei vii să-i trăiască la mulți ani!

Congregație. În 29 Maiu va fi congregație în Deva. Rugăm pe membri români să vie toți la acea congregație, în care să vor desbate lucruri ce ne privesc de aproape.

Vor fi și alegeri de solgăbirae la Hațeg și Ila.

Români să nu-și lege votul față de mine! Să va hotări în club, dimineața, ce ținută să avem. Să fim toți la fel!

O prea frumoasă scrisoare de mulțumită către alegătorii din cercul Ighiu, ne-a trimis spre publicare dl deputat Dr. Alexandru Vajda Voevod. Am primit-o însă numai azi Vineri, cînd foaia era sub teasc. O publicăm cu drag în numărul viitor! Deja acum Sîmbătă și Duminică dl deputat să va afla în cerc, mulțumind în persoană alegătorilor, pe cit poate ajunge. Iar' Marți pleacă la Ceh pentru alegerea dlui Pop de Băsești.

De neînțeles! Dl Dr. Alexandru Hosszu, advocat în Deva, a fost rugat de Români din Deva cari apără cauza dreaptă a alegerii dela Dobra, ca să primească a fi în comisia care face cercetarea contra volniciei săvîrșite acolo. Și pe dl Dr. Hosszu l'ar fi numit în comisie și cercurile conducătoare ungurești dela comitat, ba a fost chiar rugat și de Unguri să primească, să fie doi Unguri și d-sa ca din partea Românilor, în comisie.

Și dl Dr. Alex. Hosszu n'a voit să primească a fi apărătorul unei cauze așa sfințe și drepte ca cea a Românilor dela Dobra în această afucere!

Punem întrebare publică d-lui Dr. Hosszu, ce l'a putut face să respingă o chemare atit de cinstită și nobilă ca aceasta? Ori îi e teamă că scoțind la iveală toate uritele fapte ce acolo s'au săvîrșit, își supără pe prietini d-sale Unguri? Să supără Magáth popa volnic și Dr. Halász și neamurile lor sufetești din Deva, și domni din direcția Előlegezés-ului?

Cerem lămurire publică d-lui advocat român Dr. Hosszu, iar' pîn' atunci ne reținem dela a comenta această respingere a d-sale, așa precum în aceste momente inima ne spune că ar trebui să o comentăm!

La Cehul Silvaniei, unde e candidat însuși președintele partidului nostru național dl George Pop de-Băsești, e alegerea cea nouă în 16 Maiu n. Toți deputații aleși (ori aproape toți) vor fi în acea zi acolo, ca să ajute la alegere și să apere poporul și să-l conducă, pentru a alege pe președintele partidului de deputat!

Dela Ceh deputații vor veni apoi la Dobra, unii stînd în cerc până la alegere, alții venind în praziua alegerii! Vor fi și la Ceh și la Dobra primii cu mari aclamări de mulțimea alegătorilor și a poporului.

Iar' după biruință, vom face cu toții în Dobra un praznic național!

Ținuta Sașilor față de Români începe a să dovedă pe față tot mai dușmănoasă, provocătoare chiar. Rapoartele ce le-am primit despre alegeri în cercuri unde Români sunt mesteceți cu Sași (unele publicate în acest număr, altele să vor publica) toate ne izbesc prin pășirea cu totul dușmănoasă ce acești concetățeni, o arată și ei față de noi, cu lipsă și fără lipsă.

Moarte. Emil Cenariu, rigorosant în drepturi, după un morb îndelungat și greu a răposat în Domnul, provăzut cu sfințele taine în 30 April, în etate de 24 ani ai vieții sale, la

Coocul-de-Cîmpie. D-zeu să-l odich nească în pace!

— Alexandru Șt. Șuluțiu, fost căpitan opidan în Deva, a răposat la 3 Maiu 1906 st. n. seara, la 1/2 8 oare în etate de 60 ani, după îndelungate suferințe. Fie-i țărna ușoară!

Petrecere. Tinerimea română din Hărău invită la producțiunea teatrală-declamatorică ce aranjiază Sîmbătă în 6/19 Maiu 1906, în sala d-lui Salomon Lipót din Șoimuș. Venitul curat e destinat pentru biserica gr-or. română din Hărău.

Intîlnire de colegi. Studenții clasei VIII. gimn., din Brașov subscriși mai jos, rugăm pe foștii conșcolari, cu cari am absolvat cl. IV. gimnazială în Brad, în anul școlar 1901/2, să binevoiască a ne încunoștiința până în 15/28 Maiu, dacă sunt aplicația să convingă cu noi în Brad la finea anului școlar prezent. — Traian Cibian, Ioan Dandea, Sabin Evtuțian.

POSTA REDACȚIEI

Dlul Al. I. în H. Nici una nici ața nu e dată uitării. Va apare negreșit.

MAI NOU

DELA DOBRA

Știrile mai nouă primite asupra stării și șanselor alegerii celei nouă la Dobra sunt bune! Să pare că simțămîntul de dreptate a fost așa de greu lovit chiar și la Unguri, văzînd urita faptă dela Dobra, încît azi chiar printre Unguri să vorbește, că îndrăznețul Jidan Moskovits n'are ce mai căuta la Dobra, că nu va mai căpăta nici atîtea voturi cîte a avut! Nici Ungurii nu vor mai vota cu el cîți au votat.

De să bagă de nou în luptă, nu e în stare să mai adune nici 200 de voturi, față de cele aproape 300 ale dlui Dr. Rozvan!

Putem să vă numim unguri curați din Deva, din Orăștie și din cercul Dobrei, cari o spun deschis, că după cele întimpla la Dobra sub conducerea unui popă catolic, în numele unui judecător ungar (că Moskovits e subjude regesc, deci om al legilor și jurat pe legi!), le e rușine că sunt unguri! Așa zic ei înșiși!

Cercetarea, pe care o vor face: Lázár Laszló, fostul deputat, Borbáth, președintele sediei orfanale și Dénes inspectorul școlar, și nădăduim că cu corectitate fiind cunoscuți ca oameni corecți, — să începe în 17 Maiu în Dobra. Cei-ce au fost martori oculari ai scandalului, să meargă în acea zi la Dobra și să dea la protocol ce au văzut!

Deputatul Hațegului Dr. Ajtai și Szentiványi al Hunedoarei, au declarat, că în 23 Maiu vor fi înșiși în persoană la Dobra și vor supraveghea mersul alegerii, căci să simt vătămăți în onoarea lor de Unguri cinstiți, prin mișcarea ce s'a întimplat la Dobra. Prin asigurarea unei alegeri adevărat libere, vreau să contribuie la spălarea petei ce s'a pus pe numele unguresc la acea alegere!

Mergeți Români în ziua alegerii celei nouă (23 Maiu), toți la Dobra, și stați tabăra tare, — și veți vedea că jidanul nici nu va mai susține lupta, ci, oamenii lui spun că rușinat să va retrage, iar' de va fi așa de mărginit la glavă, să stea în foc, apoi fiți siguri că veți birui în chipul cel mai strălucit, și Dr. Rozvan, cel vrednic de toată dragostea noastră, e deputatul nostru!

Să trăiți!

Trăiască Dr. Rozvan!

BANCA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI

Situatiunea sumară.		1906	
1905	1906	8 Aprilie	15 Aprilie
16 Aprilie	ACTIV		
64,857.625	45,538.625 Reserva met. Aur 74,192.461	105,368.287	105,317.461
4,166.024	19,319.000 » trate Aur 31,125.000	1,641.900	1,688.545
36,647.534	Argint și diverse monete	53,590.439	50,238.229
17,764.867	Portofoliu Român și Strein	23,942.080	24,180.258
11,999.953	{*) Impr. contra ef. publice 5,363.300		
14,386.711	» » » contcurt. 18,816.958	11,999.924	11,999.924
1,708.306	Fonduri publice	14,913.507	14,983.507
5,669.837	Efectele fondului de rezervă	2,914.292	2,914.292
575.241	» » » amortisarea imob. și mat.	5,768.172	5,768.182
542.043	Imobili	602.197	601.231
82,739.430	Mobilier și Mașini de Imprimerie	493.242	604.700
20,423.159	Cheltueli de Administrațiune	81,612.130	82,513.980
17,156.941	Depozite libere	20,152.184	21,422.756
278,738.671	Compturi curinți	18,737.340	19,214.097
	Compturi de valori	341,805.684	341,448.162
	PASIV		
12,000.000	Capital	12,000.000	12,000.000
19,548.667	Fond de rezervă	21,034.386	21,036.346
2,923.784	Fondul amortisării imobilelor și material	3,105.044	3,105.044
160,764.630	Bilete de Bancă în circulațiune	213,324.980	222,008.630
662.160	Dobânzi și beneficii diverse	729.144	784.162
82,839.439	Depozite de retras	81,612.130	82,513.980
278,727.671	Compturi curente		
	Scomptul 5%	341,805.684	341,448.161
	*) Dobânda 6%		

Abonamentul nostru.

Prețul regulat de abonament al foii „Libertatea“, e 6 cor.

Cetitorilor economi din popor, o dăm cu preț redus la 4 cor.

Acolo unde mai mulți vecini să întovărășesc, cel puțin 5 la un loc și cer să le vină foaia la toți 5 sub o legătură — adică 5 foi, ori mai multe, sub aceeași fașie și adresă, — fiindcă cruțăm și noi la postă și la lucru administrației, — o dăm cu preț redus de 1 fl. 20 cr. (2 cor. 40 fil.) una fiecare, foaie.

(Domnii inteligenți cu prindere mai bună, sunt rugați a nu să folosi de scaderile imbiete economilor, ci a plăti prețul întreg de 6 cor., căci numai așa putem face cetitorilor din popor atari favoruri de preț).

„Foaia Interesantă“ să dă deosebit cu 1 cor. pe an peste prețul „Libertății“ din toate formele de sus, ori apoi să vinde cu 1 cr. numărul, unde să cer mai multe spre vânzare. Să trimitte cu „Libertatea“ sub aceeași legătură, dar' numai celor-ce trimit prețul ei deosebit peste prețul de mai sus al „Libertății“.

Cei-ce nu vreau să aibă și „Foaia Interesantă“, pot abona „Libertatea“ și numai singură.

Cu o „Libertate“ pot merge încă 3—4 „Foi Interesante“, pe care abonamentul le procură pentru oarecari vecini ai săi.

Geogeană
institut de credit și economii, societate pe acții.

AVIS.
Aducem la cunoștința celor interesați, că cu începere din 15 Mai n. c., institutul nostru plătește la depuneri 6% interese și darea de venit.
Geoagiu, 4. Mai 1906.

AVIS.
În prăvălia de băcănie, ferărie, porcelan și sticlă a subscrișului să primește
UN INVĂȚĂCEL
care să aibă etatea dela 14 ani în sus. Sunt preferiți tinerii, cari au absolvat clase gimnasiale, reale ori comerciale și posed atît în scriere, cit și în cetire pe lingă limba română și pe cea maghiară și germană.
Cei cari doresc să se ofere la:
Ioan Cutean,
comerciant în Brad (Hunyadmege).

Anunț.
Expoziție românească în Sibiu.
Din incidentul sărbărilor pentru sfințirea catedralei, profesorul D. Coșca va prezenta P. T. publicului colecțiile sale în Pavilionul de patinaj, strada Schewis, lângă »Gesellschaftshaus«, arangiând o
EXPOZIȚIE
din Ornamentica industriei casnice.
Expoziția cuprinde: O colecție scule de lemn încrestate. — Albume cu modele originale de cusături, de țesături colorate și de pînze. — Porturi întregi. — Colecții de rufărie și de țesături. — O colecție vase de lut și alta de ouă încondeiate. — Modele. — Desemnuri. — Fotografii etc. În total 2000 piese.
Expoziția va sta deschisă cu începere de Sîmbătă în 12 Maiu căl. nou, dela 7 oare dimineața și până la 6 1/2 oare seara.
Bilete de intrare să vind la Cassa Expoziției.

Sz. 801—1906 végrh.
Árverési hirdetmény.
Alulirótt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102 §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a puji kir. járásbírósnak 1905. évi Sp. I. 1517/2 sz. végzése következtében Dr. Jencsiu Tamás puji ügyvéd által képviselt Cseuczsa Mihály javára Gábor Péter és társai ponori lakosok ellen 224 K. s járulékal erejéig 1906. évi április hó 5-én foganatosított kielégítési végrehajtás utján le- és felül foglalt és 1060 kor.-ra becsült következő ingóságok u. m.: szarvasmarhák, ökörszekerek és széna nyilvános árverésen eladtnak. Mely árverésnek a puji kir. járásbírósnak 1906-ik évi V. 475/2 sz. végzése folytán 224 kor. tőkekövetelés ennek 190. évi hó -ik napjátóljára % kamatai, 1/3% váltódíj és eddig összesen 64 kor. 43 fill.-ben bíróilag már megállapított költségek erejéig ponoron alperesek házánál leendő eszközzésére 1906. évi május hó 29. napjának d. u. 3 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.
Amennyiben az elárverzendő ingóságokat mások is le- és felül foglalták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. § értelmében ezek javára is elrendeltek.
Kelt Pujon, 1906 évi május hó 3-ik napján.
Bánffy A.,
kir. bír. végrehajtó.

Scriitoare cu mașina.
O damă dorește să găsească aplicare în o cancelarie ori biurou, ca scriitoare mai ales cu mașina. Posede perfect limbile: maghiară, română și germană.
Adresa la admin. foi. 2—3
POEZII
de Victor Bontescu
un volum elegant și bine apreciat, franco cu — Cor. 1.60.

Doi elevi de prăvălie
să primesc îndată în prăvălia mixtă (ferărie, spe-cerie și galanterie), a sub-scrisului. Să fie Români din casă bună, să știe în scris și cetit limba română și maghiară.
Condiții bune.
Ioan Comloși
comerciant în Dobra (Hunyad-Dobra)

Noroc enorm la Török!
NEÎNTRECUT
e norocul care favorizează colectura noastră principală. Deja am plătit onorațiilor nostri cumpărători în timp mai scurt mai mult de 25 milioane coroane de ciștiguri, între acestea cele mai mari ciștiguri, anume:
de 2-ori marele premiu de 600.000 coroane
ciștigul cel mai mare de 400.000 coroane
cum și ciștiguri 5 à cor. 100.000, 3 à 90.000, 2 à 80.000, 3 à 70.000, 3 à 60.000, mai multe à 50.000, 40.000, 30.000, 25.000, 20.000, 15.000, și afară de aceste încă alte multe ciștiguri mari à 10.000, 5000, 3000, 2000, 1000, 500 cor. etc.
Recomandăm deci a participa la loteria de clasă, cea mai bogată în șanse de ciștig în lumea întreagă și a comanda la noi un los de noroc. În viitoarea, a 18-a, loterie de clase să vor trage
125.000 losuri cu 62.500
de ciștiguri în bani și anume în total în suma enormă de 16 milioane 457.000 coroane.

Bestellen Sie die bei Ihrem Namen stehende Glücksnummer!
Viel Geld verschönert das Leben! Vielleicht überrascht der Mann die Frau oder die Frau den Mann durch Ankauf der neben den Namen stehenden Nummer mit einem Hauptgewinn! Der Zufall spielt im Leben eine grosse Rolle und kann es gerade ein Zufall sein in der neben dem betreffenden Namen stehenden Nummer das Loos getroffen zu haben, welches einen grossen Gewinn erhät.
Adám, Adél 12109 Dezső, Erzsébet 65878 Iván, Jolán 2398
Adolár, Agnes 3223 Ede, Esz ör 4043 Jakab, Józsa 98822
Adol, Agota 22037 Elek, Etel 41799 János, Judith 35597
Agoston, Amália 60017 Elemér, Flóra 107273 Jenő, Juliska 54895
Aladár, Anna 41777 Emil, Franciska 32443 József, Karolina 17389
Albert, Apollonia 74866 Endre, Frida 92777 Kálmán, Katiuka 68775
Altréd, Apollonia 20292 Ernő, Genováva 52551 Károly, Katalin 48741
Akos, Aranka 101001 Ferenc, Gertrud 12118 Kornél, Klára 66344
Ambrus, Berta 59091 Frigyes, Gabriella 98989 Kristóf, Klotild 7279
András, Blanka 35266 Fülöp, Gizella 60087 Lajos, Kornélia 109707
Antal, Orbála 2392 Gábor, Hedvig 20999 László, Krisztina 50919
Arnold, Boriska 90372 Gáspár, Heléna 79747 Leó, Kunigunda 96622
Árpád, Bettli 32117 Gergely, Henriett 51681 Lipót, Laura 21624
Artúr, Bella 105317 Géza, Hermina 38997 Lőrinc, Lenke 66022
Avrél, Brigitta 13223 Gusztáv, Hilda 2736 Manó, Leónia 6270
Attila, Cecília 52333 György, Ibolyka 55487 Márkus, Lidia 34484
Balász, Cornelia 74897 Gyula, Iduska 35375 Márton, Lina 95297
Ballint, Dóra 24034 Henrik, Ilona 34477 Mátyas, Ludmilla 52977
Barnabas, Dorottya 9001 Hermann, Ilma 92792 Mihály, Lujza 24292
Bela, Cecília 38277 Hugó, Ilka 46495 Vándor, Valéria 29005
Benedek, Eufemia 108855 Ignác, Irén 12115 Viktória, Veronika 101011
Bernát, Emma 51877 Ilés, Irma 45278 Viktória, Viktória 50908
Dániel, Erzsébet 101911 Imre, Isabella 109338 Vince, Vilma 12418
David, Éva 16864 István, Janka 27174 Zoltán, Zsófia 65565
Dénes, Eveltin 92157 Izidor, Johanna 58077 Oszkár, Matild 67197

Cel mai mare ciștig ev. 1.000.000 cor. Special
1 premiu cu 600.000 1 ciștig à 400.000 1 à 200.000,
2 à 100.000 2 à 90.000, 2 à 80.000, 2 à 70.000, 2 à 60.000, 1 à 50.000, 3 à 40.000 3 à 30.000, 6 à 25.000, 9 à 20.000, 13 à 15.000, 44 à 10.000 și încă multe altele.
Plătirea losului original de clasă conform planului I. este:
Pentru 1/8 los original 75 cr. (Cor. 150), ptru 1/4 los original fl. 1.50 (Cor. 3)
Pentru 1/2 los original 3 fl. (Cor. 6), pentru 3/4 los original 6 fl. (Cor. 12).
și aceste să vor expeda cu rambursă sau după trimiterea banilor Planuri oficioase gratis. Comandă la losurile de mai sus rugăm a ni-să trimitte cu deplină încredere până în
23 Maiu a. c.
..... fiindcă numerii de mai sus curind pot să treacă

A. Török & Co.
cea mai mare întreprindere cu loterie de clasă a Ungariei
BUDAPESTA, Despărțămintul de loterie de clasă a colecturei noastre principale.
Centrală: Theresienring 46/a. II. Filială: Museumring II/a.
I. Filială: Waitznering 4/a.

Pășune!
În pășunea moșiei familiei Iancu din Bobalna, să primesc
VITE ÎN PĂȘUNE
și anume **cornute:** până la doi ani cu 12 cor. de cap, dela doi ani în sus cu 16 cor. de cap; iar **cai** dela un an în sus cu 20 cor. de cap.
A să adresa la curtea domeniului
familiei Iancu
din Bobalna.

CANCELARIA ARCHITECTULUI ROMÂN: Pregătește planuri și specificări de spese pentru edificii publice și private, primește lucrări în sfera arhitecturii mai înalte, cenzurări, colaudări. Ca specialist în ritul nostru oriental, edifica și restaurează biserici în mod artistic, din care cauză îl recomandăm îndeosebi dlor parochi. Trimite planuri, schițe, specificări și servește în lucrări arhitectorice cu deslușiri gratuite
IOAN NIĞA.
Arad, József főherceg-ut 1 sz. (lângă »Victoria«).